

Esther Michelsen Kjeldahls grundlovstale

Taler

Esther Michelsen Kjeldahl
Klimaaktivist og filosof

Dato

5. juni 2022

Sted

På Himmelbjerget

Jeg har skrevet en grundlovstale, som nogle af jer måske vil blive provokerede af.

Men jeg håber, I vil lytte til den med nysgerrighed.

Og jeg håber, min tale vil vise vigtigheden af, at vi står sammen i kampen mod den ekstremt voldelige fossilindustri.

Den industri, hvis indkomstgrundlag er baseret på at grave gamle dyre- og planterester op af undergrunden og brænde dem af.

Den industri, der absolut ikke har planer om at løsne sit greb om vores energiproduktion lige foreløbigt.

Den industri, der med åbne øjne fortsætter med at føre en krig mod fælles livsgrundlag, så længe der er penge at tjene.

Og min tale, den starter nu.

”Det er mandag d. 6. maj 2022, klokken er 17.49 og du er frihedsberøvet.”

Det fortalte Mike mig med et fast blik i øjnene og en vred energi i stemmen.

Jeg satte mig til rette med hænderne under mine foldede ben, præcis som jeg havde lært til træningen.

Mike hev mine arme fra hinanden. ”Rejs dig op!” kommanderede han. Jeg nægtede.

Jeg er en lille lort. Mike og hans kollega ville uden problemer kunne bære mig de

20 meter hen til kanalen.

Men Mike blev utålmodig: ”Jeg har båret på mennesker hele dagen. Hvis ikke du rejser dig op lige nu, så slæber jeg dig hen af jorden, og dét gør ondt.”

Jeg rejste mig op.

Med et fast greb om hver af mine overarme blev jeg ført hen til de 5 salatfade.

Først da jeg sad i den nedslidte, store, halvtomme vogn med hænderne stripset sammen bag ryggen, kunne jeg mærke de følelser, der bølgede gennem min krop.

Jeg følte, jeg havde gjort noget forkert og det gjorde mig flov.

Jeg var også ærgerlig over, at jeg ikke havde stået ordentligt fast på mine rettigheder og fx nægtet at give mit CPR-nummer til betjentene, da de rodede min taske igennem og gav mig strips på.

Jeg var også utryg. For jeg vidste ikke, hvor lang tid, jeg ville blive tilbageholdt.

Ville jeg mon sidde på stationen hele natten?

Det var utrygt ikke at vide, hvornår jeg kunne få lov at skrive en sms til min bedste veninde, som regnede med, at jeg ville komme til hendes fødselsdagsfest, der startede om to timer.

Jeg var også forskrækket. Fordi jeg var på så ukendt grund.

Jeg var blevet slæbt væk fra mennesker, jeg kender rigtig godt, som fx min bror.

Jeg var blevet slæbt væk fra et lydbillede præget af de velkendte slagsange:

Hey-ho- take me by the hand, strong in solidarity we stand, fight for climate justice, fight for climate justice...

Jeg var blevet slæbt væk fra en helt særlig kultur, som jeg har følt mig så utroligt godt tilpas i, de fire år jeg har lavet klimaaktivisme.

Og nu sad jeg, helt forvirret, i den vakkelvorne bil, der susede gennem København med blå blink på.

Jeg var forvirret over, hvad pointen med den her arrestation egentlig var.

Hvordan var det lige, jeg endte med at sidde inde den her firkantede kasse med hænderne på ryggen, flankeret af politibetjente?

Er massearrestationer af klimaaktivister tegn på en succesfuld aktion?

Eller er det i virkeligheden en tragedie?

Jeg kunne godt blive lidt i tvivl om PR-værdien af vores aktion, da jeg fulgte den efterfølgende debat.

Vi klimaaktivister blev kaldt militante, selvcentrede antidemokrater.

Vi blev fremstillet som egoistiske, fordi vi stoppede trafikken for så mange almindelige mennesker, med det eneste formål at få opmærksomheden rettet mod VORES personlige sag.

Uha.

Anti-demokratisk. Egoistisk. Militant. Det er ikke ligefrem tillægsord, jeg har lyst til at blive associeret med.

Da jeg sad i politivognen spekulerede jeg på, om folk mon ville begynde at lytte mindre til mig, nu hvor jeg var associeret med de her mennesker? Nu hvor jeg var associeret med denne aktionsform.

Ville jeg mon blive en karikatur, en stereotyp?

Ville jeg mon miste den behagelige position som foredragsholder, radiovært og som en af de fornuftige unge stemmer i klimadebatten?

I klimabevægelsen bruger vi meget tid på at diskutere, hvilke strategier, der er de rigtige.

Hvordan får vi befolkningen med?

Hvad skal fortællingen være den her gang? Hvilke ord skal vi bruge?

Hvem skal være afsender af den her kampagne? Skal der overhovedet være en afsender på kampagnen?

Hvordan får vi højrefløjen med? Bør vi tage afstand fra venstrefløjen?

Opnår vi mest ved at skabe forandringer indenfor det nuværende økonomiske system?

Eller bør vi i stedet bruge vores energi på at komme af med det nuværende system, fordi det med sit udgangspunkt i økonomisk vækst er og altid vil være destruktivt?

Bør vi blive bedre til at trække tråde mellem forskellige retfærdighedskampe som kampen mod racisme, kampen for afkolonisering, kampen mod ulighed, kampen mod patriarkatet eller kampen mod den undertrykkende heteroseksuelle dagsorden for den sags skyld?

Eller bør vi insistere på at holde klimakampen 'ren' og udelukkende fokusere på at stoppe udvindingen og brugen af fossile brændsler?

Jeg synes godt, vi nogle gange kan fortabe os i den slags overordnede strategisamtaler.

Men det er jo også fordi, at de kræfter, vi er oppe imod, er så store. Så ufatteligt store og magtfulde.

Både hvad angår penge, hvad angår indflydelsen på vores regeringer, og hvad angår deres magt til at manipulere med fortællingen om klimaaktivister med det formål at vende befolkningen mod klimabevægelsen.

Vi fortaber os jo i de overordnede strategisamtaler fordi vi er så bange for at tabe.

Det er også sådan, jeg vælger at tolke de 'gode råd' der kommer fra folk udenfor bevægelsen, til hvad vi som klimaaktivister bør gøre anderledes for at "få befolkningen med".

De der kender mig ved, at mit blodtryk går amok, når folk, der ikke sætter sig selv en skid på spil for klimakampen, kommer med uopfordrede råd.

Men når mit blodtryk lige har lagt sig igen, vælger jeg også at tro på, at nogle af de her råd er motiveret af, at alle er pissebange for, at vi taber den her kamp.

Problemet er, at hvis vi hele tiden frygter at fucke op, så kan vi ende i perfektionismens handlingslammelse.

Og det er en skam. For effektiv aktivisme er baseret på handlinger.

Det indså suffragetterne, de fantastisk modige britiske kvinder der kæmpede for, at kvinder kunne få lov at stemme, at kvinder blev anset som borgere på lige fod med mænd og fx kunne få rettighederne over deres egne børn.

Suffragetterne blev stiftet i 1903 af en gruppe kvinder, der vurderede, at de ikke ville vinde udelukkende gennem dialog og lobbyarbejde, som de lidt mere moderat grupperinger havde forsøgt sig med i årevis.

Suffragetternes slogan var: "Deeds, not words." Altså: gerninger, ikke ord.

Deres gerninger gik bl.a. ud på at stifte brand, smadre vinduer og på andre måder gøre skade på ejendom.

De var sabotører.

Suffragetterne blev arresteret, retsforfulgt, fængslet og endda tortureret for deres gerninger. Eller ugerninger, ville man nok have kaldt det dengang.

Men i eftertiden bliver de set som helte.

På mit gamle universitet i London har de opkaldt nogle af bygningerne efter de ledende skikkelser blandt suffragetterne.

Suffragetterne kunne ikke vide, hvad der ville komme ud af deres aktivisme.

Men de havde en stærk fornemmelse af, at de måtte tage mere drastiske midler i brug, hvis kampen for stemmeret skulle bære frugt.

Den svenske akademiker Andreas Malm har for nyligt skrevet bogen ”How to Blow up a Pipeline”, hvor han argumenterer for, at det er tid til, at vi som klimabevægelse tager mere radikale metoder i brug.

De store, brede, folkelige arrangementer er bare ikke nok. De er vigtige. Men det er ikke nok.

I hvert fald ikke, hvis målet er at stoppe den ultra-voldelige fossile industri fra at blive ved med at udbygge ny fossil infrastruktur.

Malm mener, vi er nødt til at fokusere mere af vores energi på at smadre fossil infrastruktur.

Det kunne fx være at sprænge hul i de rørledninger, der transporterer gas og olie.

Skaden skal påføres de nøgle-konstruktioner, der får olien og gassen til at flyde ud i samfundet.

De her sabotagehandlinger vil dels besværliggøre fossilindustriens arbejde.

Men de vil også i sig selv bremse udledningerne i den tid, en gasrørledning er i stykker.

Han understreger, at aktionerne skal designes, så der ikke er nogen mennesker eller dyr, der kommer til skade.

Det er altså kun selve de konstruktioner, der udgør den fossile infrastruktur, der skal være mål for sabotagen.

En bekymring jeg tit hører er, at hvis klimabevægelsen bliver for radikal i sine metoder, så vil den miste opbakningen fra befolkningen.

Det er ikke en bekymring, jeg deler.

Det er klart, at vi ikke kan kontrollere, hvad en bestemt handling vil føre til.

Vi kan ikke kontrollere, hvordan omverden vil fortolke og forholde sig til den.

Uanset hvor mange samtaler, vi har haft om det perfekte narrativ eller den perfekte udtænkte og mest veludførte strategi.

Men vi er nødt til at rykke grænserne for, hvad der inde i varmen og tæller som acceptabel aktivisme.

Der er selvfølgelig behov for nogle, der stiller sig op i den offentlige debat.

Der er også behov for nogle, der skriver klimapoesi.

Der er også behov for nogle, der laver klimafællesskaber på arbejdspladserne. Og grønne nabofællesskaber.

Der er behov for de store fredelige klimamarcher. Der er behov for læserbrevene. Twitter-diskussionerne.

Men der er også behov for, at nogle går ind og laver veludført og målrettet klimasabotage.

Der er brug for det hele.

Der er brug for alle jer. Og de fleste temperamenter, talenter og interesser er velkomne.

Og nej, sabotage på fossil infrastruktur er ikke mere fint eller mere rigtigt end andre former for klimaaktivisme.

Men det er fuldstændigt lige så nødvendigt som alle de andre metoder.

I dag er det grundlovsdag. Vi fejrer demokratiet.

Det kan være, I på nuværende tidspunkt undrer jer lidt. Hvad har den her tale egentlig med grundlovsdag at gøre? Er den ikke lidt anti-demokratisk? Lidt

ekstrem?

Men til det vil jeg sige, at det ekstreme ikke er at blokere en vej, at ødelægge fossil infrastruktur eller på andre måder bevidst at bryde loven for at bremse de systemer, der holder klimakrisen i live.

Det ekstreme er at tro, vi kan fortsætte som nu.

Det ekstreme er at tro, at den fossile branche vil overgive sig frivilligt.

Siden den seneste klimarapport fra FN udkom d. 4. april i år, en rapport, der klokkeklart kræver et fuldt stop for udvinding af nye fossile brændsler, siden da, er der givet mindst 7 tilladelser til nye fossile giga-projekter rundt omkring i verden.

Der er tale om projekter, der binder os til at udvinde millioner af tønder af olie og gas de næste 30-40 år.

Det må ikke ske. Og det kan ikke blive ved på den her måde.

Derfor er min opfordring til jer i dag at være ekstremt påpasselige med ikke at overtage del-og-hersk-retorikken fra dem, der ikke ønsker den dybe samfundsforandring.

Vi må ikke falde i den fælde, hvor vi ser os nødsaget til at tage afstand, eller ligefrem latterliggøre de mennesker, der sætter sig selv ekstra på spil for den her kamp.

Jeg taler selvfølgelig om de klimaaktivister, der vil lave sabotage på fossil infrastruktur og på andre måder vil ty til civil ulydighed i klimaets navn de kommende år.

Det er vores venner.

De sætter sig selv på spil for vores skyld. For vores børns skyld. For skovenes skyld. For de væsner der ikke har en stemme. For politibetjenten Mikes skyld.

For demokratiets skyld.

Da jeg blev ført ind på Station Bellahøj blev jeg mødt af 50 aktivister, der sad på den længste bænk, jeg nogensinde har set.

Der var jubel. Der var glæde. Der var så meget kærlighed og omsorg i luften.

Jeg var så tæt på at græde.

Jeg følte mig heldig at kende de her fuldstændigt vidunderlige mennesker.

De var slet ikke ekstremister. Det var mine venner.

Og jeg var stolt af at være associerede med dem.

Og jeg er stolt af, at jeg bakkede op med min krop den dag.

Og den dag jeg bliver spurgt af en kritisk journalist, om jeg virkelig bakker op om klimasabotage, vil jeg svare:

Hvorfor spørger du ikke i stedet Shell, Aalborg Portland eller Danish Crown, hvorfor de fortsat driver en industri, der slår så mange mennesker og dyr ihjel?

Jeg ved stadig ikke om en massearrestation er en succesfuld aktion eller i virkeligheden en tragedie.

Men jeg ved, at det er absurd, at dem, der kæmper for klodens overlevelse bliver straffet, tilbageholdt, talt hårdt til af politibetjente og latterliggjort i medierne.

Mens de virksomheder, der fører en krig mod menneskeheden, kan få lov at fortsætte uhæmmet.

Selv i et demokrati som Danmark.

Det behøver vi ikke at acceptere.

Men det første skridt er, at vi står sammen i den her kamp.

Rigtig god grundlovsdag.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Grundlovstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/esther-michelsen-kjeldahls-grundlovstale-2022>